

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ NR 3
W ŻORACH**

WSTĘP

Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz poznawania siebie i świata przez całe życie. Działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego; - wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego wytycza kierunki działań dyrektora, nauczycieli przedmiotów, wychowawców, pielęgniarki szkolnej oraz specjalistów zatrudnionych w Zespole Szkół nr 3 w Żorach. Obejmuje on swym działaniem uczniów Szkoły Podstawowej nr 14 Mistrzostwa Sportowego im. Jacka Kuronia oraz III Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego im. Zbigniewa Herberta w Żorach. Program ten przeznaczony jest do realizacji na zajęciach lekcyjnych, z doradztwa zawodowego, godzinach wychowawczych, w trakcie porad indywidualnych dla uczniów i rodziców oraz w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach i organizacjach kształcenia zawodowego.

I PODSTAWY PRAWNE REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.
2. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r., poz. 325).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2019 poz. 1322).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 639, z 2020 r. poz. 1008, z 2021 r. poz. 1534 oraz z 2022 r. poz. 658).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2019 poz. 323)

II CELE REALIZACJI ORIENTACJI ZAWODOWEJ I DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. Celem orientacji zawodowej w klasach I – II jest pomoc w określeniu predyspozycji zawodowych uczniów (samopoznanie i samoocena), a także udzielanie informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

2. Celem orientacji zawodowej w klasie VIII jest wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i odpowiedzialnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.
3. Celem doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów, a także informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

III DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWEM ZAWODOWYM I ICH ADRESACI

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole są kierowane do trzech grup adresatów:

1. UCZNIÓW:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych,
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- udzielanie pomocy merytorycznej uczniom przygotowującym się do konkursów i olimpiad,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. dni otwarte, targi edukacyjne, umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, ponagimnazjalnych oraz uczelni wyższych,
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów, przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy),
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych,
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym,
- udostępnianie materiałów multimedialnych ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami agencji zatrudnienia,
- stosowanie metod aktywizujących (np. metoda projektów, symulacja) wpływających na zwiększenie zaangażowania uczniów i samodzielności w planowaniu kariery,
- przedstawienie procedury zakładania firmy,
- informowanie o różnych możliwościach edukacyjnych w kraju i za granicą (np. studia wyższe, kwalifikacyjne kursy zawodowe – KKZ, szkoły policealne), - omawianie rozmaitych możliwości zdobycia kwalifikacji, doświadczenia;
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego).

2. RODZICÓW:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole,
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów,
- informowanie o targach edukacyjnych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych,
- informowanie o targach edukacyjnych i targach pracy,
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

3. NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW, SPECJALISTÓW:

- umożliwienie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego,
- prowadzenie lekcji koleżeńskich i otwartych,
- organizowanie wizyt studyjnych,
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rad pedagogicznych,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku i lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego,
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

IV REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

1. DYREKTOR SZKOŁY:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ,
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

2. DORADCA ZAWODOWY:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej, prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów,

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym,
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia,
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym, współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym,
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkoły,
- prowadzi monitoring i ewaluację wewnętrzną WSDZ.

3. WYCHOWAWCY KLAS:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z doradztwa zawodowego,
- realizują tematy z doradztwa zawodowego na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w planowaniu ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

4. NAUCZYCIELE PRZEDMIOTÓW:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, - eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach,
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

5. SPECJALIŚCI:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty),

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

6. NAUCZYCIEL-BIBLIOTEKARZ:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

7. PIEŁĘGNIARKA SZKOLNA:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

V SIEĆ WSPÓŁPRACY – PODMIOTY

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów,
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego,
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych, - szkolnych doradców zawodowych.

2. Ośrodki doskonalenia nauczycieli:

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

3. Szkoły programowo wyższe:

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji,
- prowadzenie laboratoriów, wykładów i warsztatów, rozwijających zainteresowania uczniów;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym,
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów.

4. Centra kształcenia praktycznego:

- organizowanie dla uczniów lekcji zawodoznawczych,
- współorganizowanie konkursów zawodoznawczych,
- organizowanie dla uczniów zajęć rozwijających ich zainteresowania i pasje,
- współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze zawodoznawczym,
- informowanie uczniów ostatnich klas o możliwości odbywania zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych.

5. Powiatowy Urząd Pracy:

- informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy,
- przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników,
- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych,
- współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego,
- udzielanie informacji dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES),
- udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy,
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych, np. dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy.

6. Cech Rzemiosł Różnych:

- udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle, - wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie w przyszłości mogą realizować praktyczną naukę zawodu);
- organizowanie konkursów zawodoznawczych dla dzieci i młodzieży.

7. Ochotniczy Hufiec Pracy:

- prowadzenie zajęć przygotowujących do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz dalszego planowania kariery,
- prowadzenie seminariów, konferencji, warsztatów,
- wspieranie nauczycieli i rodziców w działaniach doradczych,
- umożliwianie udziału w różnych szkoleniach uczniom, którzy z rozmaitych powodów nie ukończyli szkoły podstawowej w przewidzianym terminie,
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.

8. Pracodawcy:

- współorganizowanie konkursów zawodoznawczych,
- aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm i obserwacji zawodowych,
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy,
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

9. Kuratorium Oświaty, Urząd Marszałkowski, Urząd Miasta:

- tworzenie sieci doradców zawodowych,
- opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego,
- powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.

10. Ośrodek Rozwoju Edukacji:

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego,
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby),
- prowadzenie platformy Moodle z informacjami, zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.

11. Organizacje pozarządowe:

- propagowanie idei wolontariatu,
- umożliwianie uczniom doświadczania pracy,
- realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

12. Biblioteki pedagogiczne:

- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie, wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego,
- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych,
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego,
- współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

VI MONITORING I EWALUCJA WEWNĘTRZNA WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiadają bezpośrednio pedagodzy szkolni, którzy pełnią rolę koordynatorów. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest co roku. Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z doradztwa zawodowego.

**PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO
SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO
NA ROK SZKOLNY 2022/2023.**

CELE OGÓLNE

W ramach lekcji z poszczególnych przedmiotów, lekcji wychowawczych, zajęć z doradztwa zawodowego, zajęć specjalistycznych, zajęć z pedagogiem szkolnym oraz poradnictwa indywidualnego dla uczniów realizowane są następujące treści programowe z podziałem na poszczególne etapy kształcenia:

A. Klasy I–II Szkoły Podstawowej

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Klasa VIII Szkoły Podstawowej:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjnozawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

C. Klasy Liceum Ogólnokształcącego:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.3 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.4 określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.5 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.6 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.7 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.3 dłuży możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.4 wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczniowie klas I – II Szkoły Podstawowej			
Rodzaj/tematyka działań wynikająca z treści programowych	Sposób realizacji/ metody i formy	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Termin realizacji działań
Poznanie siebie Uczeń: 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.	- zajęcia integracyjne w klasach I; - zajęcia o emocjach w klasach II; - dostrzeganie mocnych stron i wskazywanie sposobów pracy nad słabszymi z uwzględnieniem uwag ze strony rodzica i jego wsparcia np. w trakcie spotkań trójstronnych; - rozwijanie zainteresowań poprzez zachęcanie do udziału w zajęciach dodatkowych, przedstawieniach, kołach zainteresowań, promowanie czytelnictwa; - planowanie przez nauczycieli zajęć z uwzględnieniem różnych zainteresowań (plastycznych, muzycznych sportowych) oraz stwarzanie okazji do osiągnięcia sukcesu np. poprzez udział w przeglądzie talentów; - nauka odpowiedzialności np. poprzez pełnienie różnych funkcji w klasie, dyżury uczniowskie	Nauczyciele uczący w klasach/Pedagog/ Psycholog	Rok szkolny

	- udział w konkursach, przedstawieniach, szkolnych, apelach.		
Świat zawodów i rynek pracy Uczeń: 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.	- poznawanie różnych zawodów i ich roli oraz narzędzi, które się z nimi wiążą np. poprzez bieżącą pracę na lekcji, wycieczki, udział w wydarzeniach kulturalnych, rozmowy na temat tego, czym zajmują się dorośli z otoczenia dzieci; - organizacja spotkań z przedstawicielami różnych zawodów np. policjant, strażak, pielęgniarka; - uczenie sumiennej pracy, budowanie poczucia sprawstwa np. poprzez tworzenie gazetek, prace na rzecz klasy i szkoły, systematyczne odrabianie prac domowych, zachęcanie do korzystania ze szkolnej biblioteki; - korzystanie z różnych narzędzi przy wykonywaniu prac np. zakładanie hodowli, prace w ramach edukacji przyrodniczej.	Wychowawca klasy/Pielęgniarka	Rok szkolny
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń: 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć; 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.	- samodzielne, lub przy pomocy rodziców korzystanie z różnych źródeł wiedzy (encyklopedie, słowniki, Internet) celem pozyskiwania potrzebnych informacji; - stwarzanie możliwości do budowania świadomości zainteresowań edukacyjnych, treści, których dziecko lubi się uczyć np. poprzez pracę w grupach, zabawę, projekty; - prowadzenie rozmów kierowanych dotyczących zainteresowań, roli nauki i pracy, kolejnych szczebli edukacji; - podczas zajęć komputerowych wskazywanie w jaki sposób korzystać z narzędzi multimedialnych.	Wychowawca klasy/Nauczyciele uczący w klasie	Rok szkolny
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych	- zachęcanie do pogłębiania swojej wiedzy poprzez udzielanie informacji zwrotnej, stosowanie zasad oceniania kształtującego i rozwijanie kompetencji uczenia się;	Wychowawca klasy/Specjaliści	Rok szkolny

Uczeń: 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.	- stwarzanie okazji do pracy w grupach, tworzenie projektów, gazetek; - pełnienie różnych funkcji w klasie; - współpraca z rodzicami w zakresie stwarzania warunków do uczenia się w domu; - w sytuacjach tego wymagających po konsultacji z rodzicami kierowanie na badania w PPP; - spotkanie trójstronne (nauczyciel, rodzic, dziecko), podczas którego wskazywane są mocne i słabe strony dziecka oraz kierunek dalszej pracy.		
--	--	--	--

Przewidywane efekty:

- uczeń zna swoje zainteresowania, potrafi je zaprezentować i wie, jak może je rozwijać;
- umie powiedzieć, kim chciałby zostać w przyszłości;
- wskazuje swoje mocne strony i te, nad którymi jeszcze musi popracować;
- dostrzega znaczenie pracy osób wykonujących poszczególne zawody;
- posługuje się różnymi narzędziami;
- rozumie konieczność stałego uczenia się;
- wie, czego lubi się uczyć i gdzie może pozyskiwać różne informacje;
- potrafi pracować samodzielnie, współpracować z grupą i planować własne działania.

Uczniowie klasy VIII

Poznanie siebie Uczeń: 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;	- realizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; - na spotkaniu z pielęgniarką oraz na lekcjach biologii omawianie stanu zdrowia i chorób człowieka w nawiązaniu do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach; - umożliwienie indywidualnych rozmów doradczych w oparciu o dostępne testy np. wielorakiej inteligencji; - godziny wychowawcze poświęcone autorefleksji i autoanalizie swoich możliwości i ograniczeń w odniesieniu do	Doradca zawodowy/ Pedagog/Psycholog/ Nauczyciele, Wychowawca klasy/ Specjaliści/ Pielęgniarka	10 godzin w pierwszym półroczu styczeń - luty
--	--	--	---

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.	planów edukacyjno-zawodowych oraz hierarchii wartości; - współudział uczniów w dokonywaniu semestralnej oceny zachowania; - w bieżącej pracy stwarzanie okazji do rozpoznawania własnych słabych i mocnych stron (wycieczki, konkursy, zawody).		
Świat zawodów i rynek pracy Uczeń: 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy; 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; 2.7 dokonuje autoprezentacji;	- realizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; - poznawanie różnych zawodów na poszczególnych przedmiotach i przy okazji wyjść klasowych oraz kwalifikacji potrzebnych do ich wykonywania; - na lekcjach WOS zapoznanie z rynkiem zawodów poszukiwanych, ofertami Powiatowego Urzędu Pracy, prognozami na przyszłość; - zapoznanie się z pracą wykonywaną przez różne osoby w trakcie bieżących zajęć edukacyjnych oraz wycieczek; - gromadzenie i udostępnianie informatorów dotyczących rozwoju zawodowego; - podczas zajęć z informatyki nauczyciel pomaga uczniom w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji do szkół średnich; nauczyciel języka polskiego, uczy tworzenia wypowiedzi: pisanie CV, listu motywacyjnego, ogłoszenia, listu oficjalnego.	Doradca zawodowy/ Pedagog/Psycholog/ Nauczyciele, Wychowawca klasy/ Specjaliści/ Pielęgniarka	10 godzin w pierwszym półroczu rok szkolny

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.			
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń: 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów; 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.	- realizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; - zapoznanie z ofertą edukacyjną różnych szkół, wymaganiami i kryteriami rekrutacyjnymi; podczas zajęć z informatyki nauczyciel pomaga znaleźć ofertę edukacyjną szkół, przedstawić zasady rekrutacji; zapraszanie na spotkania z uczniami przedstawicieli różnych szkół, udział w dniach otwartych; - umożliwienie udziału w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych i rozwijających zainteresowania.	Doradca zawodowy/ Pedagog/Psycholog/ Nauczyciele, Wychowawca klasy/ Specjaliści/ Pielęgniarka	10 godzin w pierwszym półroczu rok szkolny
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń: 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.	- realizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; - umożliwienie indywidualnych rozmów doradczych w tym z PPP; - doskonalenie umiejętności autoprezentacji np. poprzez prezentację własnej pracy na forum klasy, udział w apelach, uroczystościach, udział w rekrutacji.	Doradca zawodowy/ Pedagog/Psycholog/ Nauczyciele, Wychowawca klasy/ Specjaliści/ Pielęgniarka	10 godzin w pierwszym półroczu rok szkolny czerwiec

Przewidywane efekty:

- uczeń zna swoje zasoby;
- jest świadomy przeciwwskazań zdrowotnych i ograniczeń do wykonywania niektórych zawodów;
- potrafi określić własną hierarchię wartości;
- potrafi dokonać autoprezentacji;
- dokonuje porównania własnych zasobów z wymaganymi kwalifikacjami i wymogami rynku pracy
- potrafi zaplanować dalszy rozwój edukacyjno-zawodowy, zna oferty szkół, formalne i pozaformalne wymagania do wykonywania zawodów które go interesują;
- zna instytucje, do których może zwrócić się o pomoc przy planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- w klasie ósmej bierze udział w procesie rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.

Uczniowie Liceum Ogólnokształcącego**Poznanie własnych zasobów**

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

- klasowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania w klasach IVA sp, IVB sp, IVC sp i IV DG sp;
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy;
- bieżąca praca z uczniami podczas zajęć prowadzonych przez nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, i innych zajęciach szkolnych;
- indywidualne porady i konsultacje prowadzone przez doradcę zawodowego lub innych specjalistów (psycholog, pedagog), wychowawców, nauczycieli;
- działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole (Szkolne Dni Kariery, Dzień Przedsiębiorczości, Otwarta firma w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości) lub poza nią (np. udział w Targach Edukacyjnych)

Doradca zawodowy/
Pedagog/Psycholog/
Nauczyciele,
Wychowawca klasy/
Specjaliści/
Pielęgniarka

10 godzin w pierwszym półroczu

rok szkolny

Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i

- klasowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych

Doradca zawodowy/
Pedagog/Psycholog/

10 godzin w pierwszym półroczu

stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych; 2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych; 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy – w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika; 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy; 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej; 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców; 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej; 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej; 2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki	planów nauczania w klasach IVA sp, IVB sp, IVC sp i IV DG sp; - indywidualne porady i konsultacje prowadzone przez doradcę zawodowego lub innych specjalistów (psycholog, pedagog), wychowawców, nauczycieli; - spotkania z przedstawicielami Powiatowego Urzędu Pracy; - spotkania z przedstawicielami pracodawców; - wycieczki zawodoznawcze; - działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole (Szkolne Dni Kariery, Dzień Przedsiębiorczości, Otwarta firma w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości) lub poza nią (np. udział w Targach Edukacyjnych)	Nauczyciele, Wychowawca klasy/ Specjaliści/ Pielęgniarka	rok szkolny
---	--	---	------------------------

edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.			
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń: 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego; 3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; 3.3 analizuje możliwości uzupełniania, uzyskiwania i poszerzania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji; 3.4 wskazuje możliwości kontynuowania nauki.	- realizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; - zapoznanie z ofertą edukacyjną różnych szkół wyższych, wymaganiami i kryteriami rekrutacyjnymi; - podczas zajęć z informatyki nauczyciel pomaga znaleźć ofertę edukacyjną szkół wyższych, przedstawić zasady rekrutacji; - zapraszanie na spotkania z uczniami przedstawicieli różnych szkół wyższych, udział w dniach otwartych; - umożliwienie udziału w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych i rozwijających zainteresowania.	Doradca zawodowy/ Pedagog/Psycholog/ Nauczyciele, Wychowawca klasy/ Specjaliści/ Pielęgniarka	10 godzin w pierwszym półroczu rok szkolny
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń: 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej; 4.2 sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji; 4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi;	- realizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego; - umożliwienie indywidualnych rozmów doradczych w tym z PPP i PUP; - analiza ofert szkół wyższych; - kompletowanie „portfolio” - doskonalenie umiejętności autoprezentacji np. poprzez prezentację własnej osoby na forum klasy, udział w apelach, uroczystościach, udział w rekrutacji.	Doradca zawodowy/ Pedagog/Psycholog/ Nauczyciele, Wychowawca klasy/ Specjaliści/ Pielęgniarka	10 godzin w pierwszym półroczu rok szkolny czerwiec
Przewidywane efekty: - uczeń zna swoje zasoby; - jest świadomy przeciwwskazań zdrowotnych i ograniczeń do wykonywania niektórych zawodów; - potrafi określić własną hierarchię wartości;			

- potrafi dokonać autoprezentacji;
- dokonuje porównania własnych zasobów z wymaganymi kwalifikacjami i wymogami rynku pracy
- potrafi zaplanować dalszy rozwój edukacyjno-zawodowy, zna oferty szkół, formalne i pozaformalne wymagania do wykonywania zawodów które go interesują;
- zna instytucje, do których może zwrócić się o pomoc przy planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- w klasie czwartej LO bierze udział w procesie rekrutacji do szkół policealnych lub pomaturalnych ew. podejmuje pracę zawodową.

Integralną częścią Programu doradztwa zawodowego jest program doradztwa zawodowego realizowanego w ramach podstawy programowej w klasie VIII i w klasach Liceum Ogólnokształcącego.